

¹⁶⁻²²/ θεόδωρος· Ἰω(άννου) νοίν προ·ή(ς)στος, μαργαρητης γεωργη(ου):-, σταμος κοστα mr, ελευθερίς αγγελ(ου) mr, αναστασις στεφανου, :γηάνης λεοντι νήν καπετάνος, Ἰωάν(νης) ἀδάμη.

Πρόκειται για παρακατάθεση του ενεχύρου από τον δανειστή σε τρίτο. **στ. 6-8** Αγωγή του καταθέτη κατά του δεματοφύλακα για την απόδοση της παρακαταθήκης. Τα κατατεθέντα αντικείμενα αποτελούσαν ενέχυρο που είχε συστήσει άλλος¹. Παρατηρείται η χρήση των όρων «αμανέτι» και «σημάδι» αδιακρίτως, είτε για την παρακαταθήκη είτε για το ενέχυρο.

στ. 10-14 Η ικανοποίηση του ενάγοντος θα γίνει είτε α) με την απόδοση των κατατεθέντων αντικειμένων, είτε β) με την εξόφληση από τον δεματοφύλακα της οφειλής για την οποία είχε συσταθεί το ενέχυρο.

στ. 14-15 «*νὰ ἔχει νὰ τὸν βάνη στὴν φυλακὴν*» Η φράση αυτή επιδέχεται διπλή ερμηνεία: α) σε περίπτωση που ο εναγόμενος δεν θα συμμορφωνόταν, η απόφαση επιτρέπει την προσωποκράτηση του δεματοφύλακα, ως μέσο εξαναγκασμού για την εκτέλεση της αποφάσεως². β) το Κριτήριο θεωρεί ότι ο δεματοφύλακας θα διαπράξει αδίκημα –υπεξαίρεση της παρακαταθήκης– αν δεν την αποδώσει, οπότε διατάσσει φυλάκιση³. Η πρώτη εκδοχή είναι πλησιέστερη στη γραμματική ερμηνεία του κειμένου, «*νὰ τὸν βάνει στὴν φυλακὴν*» (ο ενάγων), διατύπωση που παραπέμπει μάλλον στην προσωποκράτηση και όχι σε ποινική ποινή.

1. Είναι ατυχής η παραπομπή στη συγκεκριμένη απόφαση στο ΕΚΣ, σ. 204 σημ. 241, διότι τα πραγματικά περιστατικά της αποφάσεως δεν αφήνουν καμιά αμφιβολία ότι ο ενεχυρούχος δανειστής συνέστησε την παρακαταθήκη.
2. Για την προσωπική κράτηση, πρβλ. ό.π., σσ. 192, 198.
3. Για τη φυλάκιση επί υπεξαίρεσεως, βλ. ό.π., σ. 226 και σημ. 366.

13

1728/Ι/7

χ. Ελευθέρη Αγγέλου

978/φ 9r

σχ. 14

Πρακτικό. Δάνειο. Αίτηση ασφαλιστικών μέτρων (ὄπρισμα). Δικαστικό παράβολο. Απόδειξη συνάψεως δανείου με μάρτυρες. Παροχή πληρεξουσιότητας ενώπιον του Κριτηρίου.

// Έτη 1728 ηουνარი<ου> 7

²/ Ερχάμενος· ἐμπροσθέν του κριτηρίου ημόν· ὁ κυρ ³/ Πετκος Θεοδόρου·

βανόντας⁵· δώδεκα μπάνη⁴ ἐξί⁴/τησεν δικαιοσινῇ· ἔσοντας και να ηχεν δανισμενα⁵/ του αρχον πουλγαρ μέστηρι¹ τον ηὸν εις Ληψηκά⁶/ φλουρια 56 και ηταν σε μιάν ομολογίαν από<ὐ>⁷/ εγγραφέν· δια φλορια μαλαμα 103<.> ἔσοντας⁸/ και τα ελαβέν ο Πετρος τα ανοθέν της ομολογι⁹/ας και ο κυρ Πετκος με το <να> δεν ηχε ομολογία¹⁰/ απο τον Πετρο<.> οσου να φερι μαρτηριά να¹¹/ ηνε οπρισμενά απο το τηποτης του Πε¹²/τρου και κανενας να μίν ηνε θελιματαρίς¹³/ να παρί οσου δεν πλεροδή ο Πετκος και¹⁴/ βανη επητροπόν τον κυρ Διμιτριν Μολδο¹⁵/βανου να λαβενι τα ανοθέν φλουρια 56 και εσ¹⁶/το {εἰς το} εις ενδιξίν.

¹⁷⁻²²/ Δήμος π(α)π(α) Αθανασιου², θεόδωρος Ἰω(άννου), Κοσταντήνος λάσκαρη:-, σταμος κοστα mr, ελευθέρις αγγελου mr, μαβροδης· κο[ς]σταντηνάκι.

στ. 3 «βάνοντας δώδεκα μπάνια»: Είναι το παράβολο (πότouro) 0,12 ουγγρ. φιορινίου που κατέβαλλε ο ενάγων, για την άσκηση αγωγής, ανταγωγής, ενστάσεως, δηλώσεως ή ασφαλιστικού μέτρου στο Κριτήριο³.

στ. 6-8 Πρόκειται για απαιτήσεις⁴ δύο δανειστών από τον ίδιο οφειλέτη, που περιλαμβάνονται σε μία χρεωστική ομολογία και εξοφλήθηκαν στον ένα από αυτούς, τον Πέτρο. Η εσωτερική σχέση των δύο δανειστών δεν προσδιορίζεται. Θα μπορούσε να ήταν συντροφία, αλλά κάτι τέτοιο δεν μπορεί να συναχθεί από τα συμφραζόμενα, διότι, κατά κανόνα, αυτή δηλώνεται ρητά στο κείμενο των εγγραφών ή συνάγεται σαφώς από το ιστορικό. Πιθανόν να πρόκειται για εκχώρηση χρεωστικής ομολογίας από τον οφειλέτη στον εναγόμενο Πέτρο.

στ. 9-10 Για να αποδείξει την απαίτησή του, ελλείπει εγγράφου, ο αιτών θα προσκομίσει μάρτυρες. Συνάγεται εξ αυτού ότι στη σύμβαση δανείου ο έγγραφος τύπος (ομολογία) δεν ήταν ούτε υποχρεωτικός ούτε συστατικός, αλλά αποδεικτικός.

στ. 10-13 Αίτημα ασφαλιστικών μέτρων (ὄπρισμα⁵): δέσμευση της περιουσίας του εναγομένου με απαγόρευση εκποιήσεως εμπορευμάτων ή πληρωμής άλλων πιστωτών, μέχρις εξοφλήσεως της απαιτήσεως του ενάγοντος. Αξίζει να σημειωθεί ότι η δέσμευση είναι δυνατή παρά την έλλειψη χρεωστικής ομολογίας.

στ. 14-15 Ορισμός πληρεξουσίου ενώπιον του Κριτηρίου για την είσπραξη της απαιτήσεως (ειδική πληρεξουσιότητα).

1. Πρόκειται για πάρεδρο (rîrgar) κάποιας ρουμανικής επαγγελματικής συντεχνίας της Τρανσυλβανίας. Για τα επαγγέλματα των Ρουμάνων της Τρανσυλβανίας βλ. Eug. Pavlescu, *Meșteșug și negoț la Români din sudul Transilvaniei* (sec. XVII-XIX), Βουκουρέστι 1970.
2. Πάρεδρος (ὁμοσμένος πολγάρης) της Κ από το 1719. Μαζί με τον Στάμο Κώστα, πάρεδρο από το 1723, που συνυπογράφει την απόφαση, ασκούσαν εκ

περιτροπής, ως αναπληρωτές (ἐπίτροποι), τα καθήκοντα του Προεστού Ζάχου Ντέτου, που απουσίαζε από το Σιμπίου σχεδόν συνεχώς κατά τη διετή δητεία του (1727—1729), BAR, mss. gr. 976, φφ 39r, 40r, 41r. Και οι τρεις ήταν «Ἀλθανιτοχωρῖται».

3. Βλ. και αν. Μέρος Β', εγγρ. 9α, άλλη σημασία του *πότουρου*.
4. Για τη σύμβαση δανείου βλ. ΕΚΣ, σσ. 198-199.
5. Βλ. ό.π., σ. 187.

14

1728/I/7

χ. Ελευθέρη Αγγέλου

978/φ 9r

σχ. 13

Πρακτικό. Αίτηση ασφαλιστικών μέτρων (ὄπρισμα). Παραγγελία. Σώρευση αγωγών κατά του ιδίου οφειλέτη.

²³/ Εἰς αὐτήναν την ημερὰν προτοσταλογίζι ²⁴/ και ο μπασια Κοσταντηνος και οπριζι ²⁵/ F 20 απο<υ> του εδοσεν να του ψουνησι μια ²⁶/ ζιγί πηστο-
ληα<.> εστο εἰς ενδιξιν.

στ. 25 «εδοσεν να του ψουνησι»: παραγγελία προς τον Πέτρο (εγγρ. 13), εναντίον του οποίου ασκείται συντηρητική κατάσχεση για το ποσό που του εγγχείρισε ο αιτών για «να του ψουνησι».

15

1728/I/8

χ. Ελευθέρη Αγγέλου

978/φ 9v

Πρακτικό. Αγωγή επιστροφής χρημάτων.

// 1728 ηουναρίου – 8

²/ Προτοσταλογισέν ο Διμίτρις αδελφός του ³/ Λήγδα· κα<ι> χαλεβη απο τον Χατζί |Στογιο| F 300 άπο<υ> ⁴/ τα ηχε δοσι ο Χατζίς του μακαριτη Μπητο[υ].

Η ελλειπτική διατύπωση δεν παρέχει πληροφορίες για τα πραγματικά περιστατικά, δηλαδή για την εσωτερική σχέση ενάγοντος και εναγομένου και για την αιτία της καταβολής χρημάτων στον αποβιώσαντα τρίτο. Ενδεχομένως, πρόκειται για χρήματα που είχε παρακαταθέσει ο ενάγων στον εναγόμενο.